

Piena nozares attīstībai ir jābūt kvalitatīvai

Paula Kārkluvalka

«Saimniecībām Latvijā ir potenciāls augt un pilnveidoties, lai mūsu saimniecības varētu konkurēt Baltijā» — ir pārliecināts Piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības (PLPKS) «Dundaga» valdes priekšsēdētājs Intars Šulcs. Pēc Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas (LLKA) rīkotās sapulces, kurā piedalījās Zemkopības ministrijas, Latvijas Zemnieku federācijas, «Baltu piens» pārstāvji un arī PLPKS «Dundaga», aicinājām Intaru Šulcu izteikt savu viedokli par pašlaik nozarē aktuālo un sapulcē izrunāto.

— LLKA norāda ka pašlaik piena ražotāji kopš pērnā gada nogales novēro svaigpiena iepirkuma cenu kritumu, ko diktējot pieprasījuma kritums pašmāju un ārvalstu tirgos. Vai esat samazinājuši iepirkumu apjomu?

— Svaigpiena iepirkuma cenu kritums ir nepieņemams jau kopš novembra sākuma. Kopējās tirgus tendences liecina, ka pastāv ļoti augsta iespējamība šai tendencei turpināties. Tomēr jāatceras, ka šī brīža situācija var ļoti strauji mainīties arī uz otru pusi. Šīs svārstības ir saistītas ar ārējo tirgu apstākļiem un to spekulācijām. Zemnieki, kuriem ir noslēgti ilgtermiņa piegāžu līgumi, ir samazinājuši risku tiem mirkliem, kad tirgus cena samazinās. Protams, ka mirkļos, kad tirgus cenas kāpj, zemniekam var rasties jautājumi par cenu, taču ilgtermiņa līgumi

«Līdz šim piena nozares attīstība ir bijusi ekspansīvi destruktīva, nevis kvalitatīva. Politikas uzsvāra maiņa radītu apstākļus, kuros būtu iespēja attīstīties tieši vietējai zemnieku saimniecībai, kura visbiežāk ir ģimenes iztikas avots,» stāsta PLPKS «Dundaga» valdes priekšsēdētājs Intars Šulcs.

Publicitātes foto

ir drošības garantants un ieguvums. PLPKS Dundagas pienotavas biedri ir bijuši tālredzīgi un nodrošinājuši stabilu un pārredzamu savu tuvāko nākotni, kas ilgtermiņā atmaksāsies. Ja mēs runājam

par gala produkta patērētāju, tad iedzīvotāju pārtikas groza izmaiņas notiek kopš pandēmijas. Mūsu uzdevums ir adaptēties un meklēt jaunus risinājumus, kas ļauj noturēt un palielināt mūsu produkcijas

cienītājus. Mēs piedāvājam tirgū dabisku produkciju ar savu garšu. Tas rada sava veida izaicinājumus, jo atstāj iespaidu uz produkcijas termiņiem un ir sarežģīti konkurēt ar citiem pārstrādātājiem, taču palīdz apziņā, ka mūsu produkcija gala patērētājam sniedz gandarījumu.

— Vai ir pamats bažām par piena ražotāju skaita samazināšanos mūsu pusē?

— Pamats bažām ir vienmēr. Piena nozare ir sarežģīta un smaga nozare. Tāpēc esmu personīgi iesaistījies darba

grupā ar zemkopības ministru par stratēģiskajiem risinājumiem, kuri būtu vērsti uz ilgtermiņa risinājumiem. Vērtējot saimniecību izmērus, jāteic, ka mūsu saimniecībām Latvijā ir potenciāls augt un pilnveidoties, lai mūsu saimniecības varētu konkurēt Baltijā. Man ļoti simpātiska liekas Polijas pie-

redze jeb viņu realizētā politika. Tas varētu būt paraugs, no kura vajadzētu ņemt piemēru.

— Kā, jūsuprāt, iespējams situāciju stabilizēt?

Ir nepieciešams risinājums, kurā tiktu sakārtota vide piena nozarē un apzināti motivēti procesi, kuri nodrošina konkurētspējas pieaugumu piena pārstrādes uzņēmumiem. Pārstāt dalīt mazo Latvijas tirgu un sākt skatīties Eiropas virzienā, lai piedāvātu jau esošos produktus un izstrādātu nišas produkciju.

Līdz šim piena nozares attīstība ir bijusi ekspansīvi destruktīva, nevis kvalitatīva. Politikas uzsvāra maiņa radītu apstākļus, kuros būtu iespēja attīstīties tieši vietējai zemnieku saimniecībai, kura visbiežāk ir ģimenes iztikas avots.

— Pie kādiem secinājumiem nonācāt sarunās? Kā vērtējat Zemkopības ministrijas iesaisti jautājuma risināšanā?

— Šobrīd esam nojaušies, ka ir nepieciešams turpināt sadarbību, izstrādājot ilgtermiņa stratēģiju un praktisko

ieviešanas darbu plānu. Mūs sagaida grūts un sarežģīts process, taču esmu pārliecināts, ka ar pacietību un neatlaidību mums izdosies spert soļus uz priekšu.

— Tikšot izstrādāts detalizētāks koncepta piena ražošanas nozarei. Kad varētu sākties tā izstrāde un ko būtu svarīgi tajā iekļaut?

— Koordinējošais darbs ir

uzsākts, un tuvākajā laikā sāksies intensīva diskusija ar iesaistītajiem nozares un ministrijas pārstāvjiem. Manuprāt, ņemot vērā reālo situāciju Latvijas piena nozares struktūrā, ir nepieciešams pievērst uzmanību ģimenes saimniecību potenciālam un atbalstīt eksportspējīgu produktu ražošanu, kā arī sniegt atbalstošu roku jaunu tirgu iekarošanā. Īsumā — mūs sagaida komplikātiem izaicinājumiem bagāts laiks, jo labākais mirklis bija vakar, otrs labākais ir šodien. ■

«Kopējais gada cenu kāpums jeb inflācija šobrīd valstī pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem ir sasniegusi 21,8%. Tajā tiek iekļautas cenas izmaiņas enerģijā, degvielā, minimālās algas pieaugumu un citām izmaksām, kuras radušās pandēmijas iespaidā un ir padziļinājušās Krievijas uzsāktā kara dēļ,» skaidro I. Šulcs.

Kas uz sirds, lasītāj?

Joprojām neskaidrības par sniega tīrīšanu laukos

Māriete Raks-Lasmane

«Talsu Vēstu» redakcijā vērsās kāds dundadziņš (personas vārds un uzvārds zināmi, bet publiski vēlējas palikt anonīms), kuru nomāc dažādi jautājumi saistībā ar sniega tīrīšanu.

«Cik saprotu, pašvaldība nedrīkst tīrīt privātos ceļus, bet kā ir ar tiem cilvēkiem, kuri ir 1., 2. grupas invalīdi? Kā lai cilvēki, piemēram, nokļūst līdz veikalam vai saņem medicīnas pakalpojumus? Decembrī lielā sniega dēļ pie iedzīvotājiem daudzviet nerareja piekļūt pastniekiem, nemaz nerunājot par iztīrītiem? Un ko lai dara tie cilvēki, kuri vairākas diennaktis netiek ārā no mājām vai pie kuriem nevar piekļūt?» savas pārdomās dalās dundadziņš.

Par privātajiem ceļiem jārunā pašiem

Par privātpersonām piederību

ceļu posmu vai pievedceļu uzturēšanu pašvaldība nesāņem valsts finansējumu, savukārt ieņēmumi no iedzīvotāju ienākumu nodokļa tiek izmantoti publiskās novada infrastruktūras uzturēšanai un uzlabošanai. «Pašvaldība ir publiskojuši informāciju, kurš uzņēmums kopj ceļu attiecīgajā pagastā un pilsētā un šī informācija ir pieejama katrā pagasta pārvaldē. Interesents var arī sazināties ar pārvaldnieku, kurš var informēt par veidu, kā tiek organizēta ceļu uzturēšana. Pēc tam ar šo uzņēmumu jānoslēdz līgums par iespēju kopt privātpersonai piederošu ceļu, var arī noslēgt līgumu ar kādu vietējo zemnieku saimniecību vai vienkārši ar kaimiņu, kuram šāda tehnika pieder un kurš spēj palīdzēt,» skaidro Talsu novada pašvaldības izpilddirektora vietnieka pienākumu izpildītāja Ligita Šnore.

Izņēmums ir īpašumi, kas pieder vai kuros dzīvo personas, kam noteikta 1. grupas invaliditāte. Šajos gadījumos personai vai tās pārstāvim jāsaņem ar attiecīgās teritorijas pārvaldes vadītāju, kas nodos tālāk informāciju atbildīga-

jām personām un nodrošinās attiecīgā ceļa vai pievedceļa tīrīšanu. «Tās personas, kurām pēc pašvaldības saistošajiem noteikumiem piešķirts atbalsts, Sociālais dienests ir apzinājis un tām atbalsts tiek nodrošināts. Par personām, kuras neietilpst šajā grupā, rūpējas viņu piederīgie vai viņi paši spēj par sevi parūpēties,» precizē L. Šnore.

Vaicāta, vai līdz ar to sanāk, ka atbildību, ja pie cilvēka nevar piekļūt, piemēram, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests vai ugunsdzēsēji, uzņemas pati privātpersona, L. Šnore atkārtoti, ka pašvaldība nav tiesīga iesaistīties šo pakalpojumu nodrošināšanā, ja tas ir privātpašums. «Par savu īpašumu jā rūpējas pašam īpašniekam,» teic pašvaldības pārstāve.

Mazajiem lauku ceļiem nav laika limita

To, cik ilgā laikā ir jāiztīra ceļi, nosaka Ministru kabineta (MK) izdotie noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli. Savukārt Talsu novada pašvaldība pērn 15. novembrī izdeva novada

pilsētu ielu uzturēšanas un lietošanas kārtību un apstiprināja autoceļu uzturēšanas klases katrā teritorijā, pēc kurām vadoties, tiek nodrošināta ceļu un ielu uzturēšana. «Uzturēšana ir atkarīga no autoceļu klasēm. Ja attiecīgajā laika periodā ceļi, ielas vēl nav attīrītas, tad aicinām sazināties ar konkrētās teritorijas pārvaldes vadītāju un informēt par situāciju,» pauž L. Šnore.

Apskatot ceļu klases, redzams, ka mazajiem lauku ceļiem tās ir «C» un «D», pārsvarā gan «D». Un MK noteikumos redzams, ka sadalījā par autoceļu uzturēšanas prasību izpildes laiku ziemas sezonā «C» klases ceļiem brauktuves jāattīra no sniega 24 stundu laikā, savukārt «D» klases ceļiem laika limits nav noteikts, respektīvi, tas var arī pamatīgi ieilgt, un noteikumi nebūs pārkāpti... Savukārt, apskatot Talsu novada pašvaldības izdotos noteikumus par ceļu uzturēšanu Talsu novada pilsētās — Talsos, Stendē, Sabilē un Valdemārpilī, — tur kā maksimālais laiks sniega attīrīšanai no brauktuvēm pastāvīgos laika apstākļos vidēja biežuma sniega gadījumā norādīts

līdz 48 stundām. Jāņem vērā, ka arī pilsētās ielas sadalītas klasēs, un centrālajām ielām šis laiks ir krietni mazāks, sākot līdz trīs stundām.

Uzņēmumi, kas uztur ceļus ziemas sezonā (līdz šī gada 30. aprīlim) katrā novada pilsētā un pagastā: Dundagas pagastā — SIA «Dundaga», SIA «Gavsene», SIA «Dundagas meži», VAS «Latvijas autoceļu uzturētājs»; Kolkas pagastā — IK «Jūrmalnieki AI»; Ķūlciema un Laucienes pagastā — SIA «Laucienes zemes»; Talsu pilsētā — VAS «Latvijas autoceļu uzturētājs»; Rojas pagastā — SIA «Rojas DzKU» (līdz 31. janvārim), VAS «Latvijas autoceļu uzturētājs» (no 1. februāra); Stendes, Sabiles pilsētā un Abavas un Virbu pagastā — SIA «Kandavas ceļi»; Laidzes, Īves, Mērsraga, Balgales, Ārlavas pagastā un Valdemārpilī — VAS «Latvijas autoceļu uzturētājs»; Gibuļu pagastā — VAS «Latvijas autoceļu uzturētājs», SIA «EkoKurss»; Lībagu, Valdgales un Lubes pagastā — SIA «Talsu meliorators»; Strazdes pagastā — z/s «Mežvidi»; Vandzenes pagastā — SIA «Niedriņi», SIA «Erde VS». ■